

Reisverslag mei 2014 KOM NAAR HUIS

“Zo zegt de Heere HEERE: Als Ik het huis van Israël bijeengebracht heb uit de volken waaronder zij verspreid zijn, en Ik door hen voor de ogen van de heidenvolken geheiligd word, dan zullen zij in hun land wonen, dat Ik Mijn dienaar Jakob gegeven heb. Zij zullen er onbezorgd wonen, huizen bouwen en wijngaarden planten. Ja, zij zullen er onbezorgd wonen, zodra Ik strafgerichten heb voltrokken aan allen die hen verachten onder hen die hen omringen. Dan zullen zij weten dat Ik, de HEERE, hun God ben.” (Ezechiël 28:25,26)

Extra bezoek

Op de terugreis in april hadden we al het gevoel: we moeten snel weer terug naar Oekraïne. Er is grote nood, een gedeelte van het land is in oorlog, de Joodse mensen vragen zich af, waar gaat dit naar toe? Wij dachten: *“Wat zou het goed zijn wanneer de Joodse mensen weten van Gods plan met Zijn volk, zodat ze Zijn hand in dit alles gaan opmerken.”*

Toen is in korte tijd een boekje geboren met als titel “Kom naar huis,” met als ondertitel; “Het plan van God met Israël” Het boekje maakt een reis door de Tenach; vanaf de belofte aan Abraham, het huwelijksverbond op de Sinai tot en met de terugkeer van Israël naar het land en het herstel van het land, de stad Jeruzalem en de relatie met God. Ook de plaats van de Messias in dit plan komt aan de orde. Het boekje is opgeluist met prachtige foto's van het land Israël en de stad Jeruzalem en is ook in het Russisch vertaald.

5000 kilometer

De Heere voorzag op wonderlijke wijze ook in de vraag naar katheters, die we hadden gekregen. We kregen via verschillende mensen, die niet konden weten van de vraag hiernaar, opeens katheters aangeboden. Wim kreeg extra vrije dagen van zijn werk, in ruil voor inhaal diensten. Dus was de weg geopend om een extra bezoek aan Oekraïne te brengen. Wim en Ria gingen samen op reis op zaterdagavond 24 mei. In

de samenkomst 's morgen werd met hen gebeden en werden zij uitgezegd. Ook verschillende bemoedigende teksten uit Gods Woord werden aan hen meegegeven.

Het is een lange reis geworden. In acht dagen tijd werd 5000 kilometer gereden, waarvan 1600 in Oekraïne. We sliepen acht keer in een ander bed en op een andere plaats. Maar ondanks de ernstige situatie in Oekraïne genoten we heel erg van het landschap, het weer en de ontmoetingen met de mensen.

We kwamen bij de grens aan op de dag van de verkiezingen. Hierdoor en door de situatie in Oekraïne, was het heel rustig aan de grens, zodat we snel aan de beurt waren. We waren blij na vijf kwartier weer in het ons vertrouwde land te zijn.

Als een eigen dochter

De eerste overnachting in Oekraïne was in de stad Uzgorod met Vadiem, Mirosha en Gobica. We merkten opnieuw hoe de verstandelijk gehandicapte Joodse Gobica een nieuw leven heeft ontvangen, sinds ze bij Vadiem en Mirosha woont en ook sinds ze in de nieuwe flat woont. Mirosha bevestigde dat: *“Het is op de eerste verdieping zo aangenaam voor Gobica nu het zo warm is; ze heeft nu geen last van astma. We zijn zo dankbaar voor deze flat en zo blij met Gobica, ze is voor ons als een eigen dochter.”* We zagen een stralende en zeer betrokken Gobica, die als een hulp in de huishouding al het werk dat ze maar ziet aanpakt.

Mirosha vertelde ook dat Gobica, toen ze hoorde dat de Hollanders

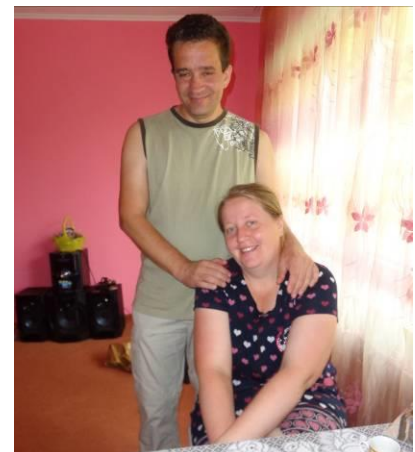
kwamen, direct gevraagd had.: *“Krijg ik weer een pop?”* Gelukkig hadden we een mooie pop voor haar bij ons.

Kirovograd

We deelden met hen de boodschap van het boekje ‘Kom naar huis’ en het boekje zelf. Mirosha en Vadiem zijn lid van een baptistengemeente in Uzgorod. Zij vonden

het een goed idee om het ook daar uit te delen. Vadiem reageerde; *“Ik kan het boekje ook uitdelen in de gemeente van mijn moeder in Kirovograd in het oosten van het land. Ik ken ook een Joodse man in die gemeente, die verlamd is aan zijn benen en verslaptte handspieren heeft. Ze hadden hem een spuit gegeven toen hij klein was en dat is toen fout gegaan. Het zal voor hem en zijn gezin goed zijn dit boekje te lezen.”*

En zo wist Vadiem van nog een gezin waar de vrouw Joods van is, die ook bij de gemeente is aangesloten. We besloten om een doos met 200 boekjes achter te laten, voor de verschillende baptistengemeenten, die zij kennen.

God verhoort

Maandagmorgen gingen we als eerste naar het kantoor van Stichting Zhyttya. Nadya, die in blijde verwachting is van een zoontje, was nog aanwezig. We hadden ook een

doos babykleertjes voor haar. Ze loopt op het eind; *“Ik wilde zo graag jullie nog ontmoeten en ook (tante) Rita, die a.s. zaterdag hoopt te komen, daarna kan de baby komen.”* Nadya deelde haar getuigenis, dat het zo goed met haar gaat: *“Toen ik in verwachting raakte was ik heel blij, maar ik dacht wel, hoe kan het werk doorgaan. En ik bad ook: “Heere, Ik wil niet naar het ziekenhuis, want hier is het leven.” De vorige zwangerschap moest ik zes maanden in het ziekenhuis blijven, zelfs in de weekends mocht ik niet naar huis. En God heeft het gebed verhoord, zo is het ook gebeurd. Ik moest enkele keren naar het ziekenhuis, maar ik hoefde nooit te blijven.”*

Nog een wonder

Direct vervolgde Nadya het getuigenis door over Anna Svosh te vertellen. Deze vrouw, haar twee dochttertjes en haar moeder zijn op een wonderlijke manier in aanraking met Zhyttya gekomen, daarover hoorden we in februari al; *“Anna had grote problemen met haar man, die haar zo mishandelde dat ze in het ziekenhuis terecht kwam. Zij liet zich in de Krim inschrijven omdat het daar gemakkelijker is om te scheiden. Maar nu is het juist andersom geworden, want iedereen*

die daar ingeschreven staat, maar er niet woont, moet opschrijven dat hij of zij ‘vluchteling’ is. Anna kwam hier naar toe, we hebben met haar gebeden. Het gebed is verhoord. In één dag is het gelukt om alles te regelen, zodat ze weer hier ingeschreven werd. Ze kwam direct hier naar toe om het met ons te delen, maar toen was ze door de blijdschap alle documenten, zoals haar paspoort, kwijt geraakt onderweg. We baden met haar en wat gebeurde er. Een man belde. Hij had alle documenten gevonden in de trein. Hij wilde zelfs met de trein naar Uzgorod komen en wilde er niets voor hebben, toen hij alles begreep. God had een wonder gedaan.”

Schaap van de kudde

Nadya vervolgde: *“We helpen haar verder met de scheiding, maar toch bidden we ook, misschien heeft God een plan. Als de man zich bekeert. Haar man weet dat ze nu ergens naar toe gaat. Hij zei: “Je bent een verloren schaap.”* Waarna Anna getuigde: *“Ik ben nu een schaap van de kudde.”* Anna slaat geen samenkomst over, hoewel ze voor elke samenkomst, op woensdag en vrijdag een uur moet reizen. Haar moeder zorgt dan voor de kinderen.”

We gaven aan dat we Anna en haar kinderen en haar moeder graag wilden bezoeken. We hadden zoveel leuk kinderspeelgoed bij ons. Toen Nadya Anna belde of dat dinsdag kon, bleek dit ook zo door de Heere geleid. De kinderen waren thuis, omdat ze een lichte vorm van bronchitis hadden. Anna moest juist met hen op dinsdagmiddag terug naar het ziekenhuis in Uzgorod. Het kwam mooi uit dat wij op bezoek konden komen, dan konden wij hen op de terugweg meenemen naar Uzgorod. We reden dinsdagmorgen met Miron, de man van Nadya, en Vanja, de oom van Nadya, naar Petrivka, een klein dorpje vlak bij de

grens. Voor de kinderen, Viktoria van 4 jaar en Aline van 6 jaar, was het een feest. We gaven hen poppenkinder-wagentjes, een speelgoedkeukentje met alles erop en eraan en nog veel meer. We baden voor gezondheid voor de kinderen en dankten voor de ontmoeting. We ervoeren dat God in dit gezin een ‘nieuw leven’ is begonnen. Op de tuin groeiden de groenten, van de zaden uit Nederland ontvangen; we kregen een paar worteltjes en ander groenten als ‘bewijs’ mee.

Toen we het boekje ‘Kom naar huis’ uitdeelden, begon Aline van zes het gelijk te lezen.

Woonruimte beschikbaar?

Op maandag rond de middag waren we op het kantoor bij Chesed. Daar hoorden we van de directeur Michaël Galin, dat de overkoepelde organisatie JOINT, uit Amerika, een verzoek had gericht aan de Cheseds in het westen om bij hun cliënten te vragen woonruimte beschikbaar te stellen. Michaël stuurde deze brief door aan alle ‘cliënten’ met de vraag of zij een lege flat, een vakantiehuisje of een slaapplek beschikbaar hebben. Er zijn vluchtelingen uit Lugansk en Donetsk die woonruimte nodig hebben. Er blijken noodsituaties te

zijn van Joodse mensen, waar de moeder, die in Moskou werkt, bijvoorbeeld niet meer naar haar kind toe kan gaan, die bij haar oma in Donetsk woont.

Michaël Galin is blij met de verkiezing van Petro Poroshenko, de directeur van de chocoladegigant Roshen waarschijnlijk met ook Joodse wortels. *“We weten niet wat hij gaat doen, hij wil in ieder geval geen oorlog in het hele land, maar het land moet gaan voelen dat het de goede kant op gaat. Maar hij moet gaan afrekenen met de separatisten en de mensen willen meer zuivering, we zullen zien.”*

Recht om te weten

We boden Galin ook de boekjes aan met wat uitleg. Hij was wat aarzelend. We voegden nog wat woorden toe, zoals: *“We denken dat de Joodse mensen er recht op hebben, te weten wat God in de Tenach heeft geschreven over Zijn plan.”* Dat beaamde Michaël. Hij was bereid om alle adoptiepersonen, van wie we de namen op de boekjes hadden geplakt, een boekje te laten bezorgen. We lieten voor iedereen op het kantoor ook een boekje achter, maar een extra doos vond Galin niet nodig. Jammer!

Hoe kon God dit toelaten?

We hadden een pakketje voor de 90-jarige Tilde van haar sponsor. We gaven het aan haar zoon Joera. Maar hij meldde al heel snel dat Tilde ons graag wilde ontmoeten. We maakten een afspraak en Joera bracht ons bij haar. Tilde gaat elke morgen nog lopend naar de markt en ze vertelde dat ze ook elke maandag Chesed bezoekt om daar met elkaar te

luisteren naar klassieke muziek. Ze vertelde over haar opvoeding en leven: *“Wij waren niet erg religieus, vroeger mochten we onze kinderen niet met God opvoeden. In de oorlog hebben we veel meegemaakt; ik heb*

vijf broers, waarvan er maar één de oorlog heeft overleefd. Mijn moeder is in 1944 in het crematorium omgebracht. Ik zelf heb het concentratiekamp overleefd, net als ook mijn man en één zus. Hoe kan God dit toegelaten hebben, er zijn er zoveel omgekomen? Toch is er verandering gekomen, een ander leven, we gingen weer naar de synagoge. Ook mijn zoon Joera gaat nu soms naar de synagoge.”

We sloten het bezoek af met een gebed, waarop Tilde van harte amen zei. Tot onze verrassing was ze vrijdagavond op uitnodiging van

Nadya ook in de samenkomst bij Zhyttya waar ze onderwees kreeg vanuit Gods Woord en de zegen die God in en door Jesjoea uitdeelt. Tilde mocht de kaarsen aansteken.

Precies op tijd

Omdat we wisten dat Stefan Rot altijd zo naar bezoek uitziet, besloten we ook deze keer bij hem op bezoek te gaan. Hij ligt daar maar op bed, zonder benen, in een klein kamertje. Toen we de poortdeur binnenkwamen zei zijn vrouw Doesja gelijk; *“Jullie komen precies op tijd.”* We begrepen pas wat ze bedoelde toen we aan Stefans bed zaten. Hij zag er zo mistroostig uit.

Hij had last van de warmte, het was ook 30°. Bovendien vertelde hij dat wat er in het oosten van het land gebeurt allemaal, hem diep raakt, zoals het in de val lopen van de Oekraïense jonge jongens, die allemaal de dood vonden. Wat hij daarbij over zichzelf zei, mocht ik niet opschrijven.

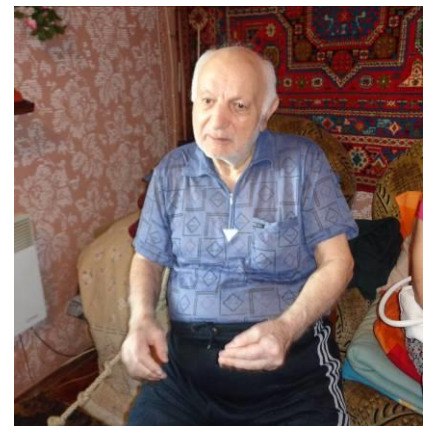
Verder hoorden we van Stefan hoeveel geld er elke maand binnenkomt: *“We hebben allebei een pensioen van 1000 Grivna (nu €62,50) per maand, daarnaast help Chesed met medicijnen en Roechama met een voedselpakket. We proberen goed voedsel te eten.*

Op dit moment zijn er heel veel gezonde vruchten.” Vol trots vertelden ze nog dat hun kleinzoon nu zo goed viool speelt, dat hij een prijs gewonnen heeft, zodat hij gratis met een vakantiecamp mee mag, waar hij elke dag kan spelen.

We merkten dat het gebed voor hen beiden veel betekende. We hadden de indruk dat we een heel andere man achterlieten dan welke hij was toen we kwamen. God leidde het zo.

Echt bijzonder

We bezochten samen met Olga, ook nog Gustav en Rosa Makula. Zij zijn beiden hulpbehoevend. Gustav heeft de ziekte van Parkinson en gaat langzaam maar zeker achteruit. Rosa heeft haar been gebroken en kwam juist die dag uit het ziekenhuis. We verbaasden ons erover, hoe Gustav de tijd dat Rosa in het ziekenhuis lag overleefd had. Hij kan zelf niet overeind komen en kan slechts heel langzaam lopen of beter gezegd, schuifelen, stukje voor stukje: *“De thuiszorg Lena bleef zelfs slapen, zij doet het uit haar hart, als zij er niet geweest was, was ik er ook al niet meer geweest, zo’n vrouw is echt bijzonder. Zij ging elke avond bij Rosa op bezoek en kwam daarna nog naar mij,”* zo sprak Gustav vol emotie.

Niet bewijzen

We stelden al gauw vast dat extra hulp bij dit echtpaar in ieder geval nodig is zolang het been van Rosa nog in het gips zit. Ze krijgen nu 10 uur hulp van Chesed. Eén probleem bleek te zijn dat Gustav niet meer kan bewijzen dat hij Joods is. Zijn vader heette Markoelis. Hij kwam om in een concentratie kamp. Maar vanwege het gevaar dat zijn zoon liep had hij zijn Joodse achternaam veranderd in Markoela. Maar dit feit

kan nu niet meer bewezen worden, de documentatie is kwijtgeraakt. Wanneer Gustav wel kon bewijzen dat hij Joods is, zou er via Chesed meer hulp gegeven kunnen worden. Dan zou de 'thuishulp' elke dag kunnen komen.

Gelukkig hebben wij als Stichting Roechama geen 'criteria' waaraan mensen moeten voldoen. Wij boden aan de overige uren die Lena vrij kan maken voor hen, om die te zullen betalen. Ook leek het ons goed een tweede sponsor voor hen te zoeken.

Olga ging met dit aanbod de volgende morgen aan de slag. Het resultaat was: Lena zal voortaan per week 20 uur extra zorg aan Gustav en Rosa besteden.

Hollands hostel?

's Avonds op bezoek bij de directeur Michaël Galin en zijn vrouw Ina, die een nacht had moeten overwerken i.v.m. de verkiezingen, spraken we door over de situatie in Oekraïne en het maken van Alya: *"Er zijn twee gezinnen hier in Uzgorod die willen gaan, maar ze gaan zonder iets van bezittingen of geld. Ebenezer helpt wat en het biljet wordt betaald door Sagnoet en ze krijgen in Israël geld om een half jaar in te burgeren en werk te vinden, maar wat daarna?"* zo vroeg Michaël zich af. En hij ging verder met twee vragen te stellen: *"Er is een vrouw die ziek is, zij zou wel willen gaan, hoe kan dat? Weten jullie een organisatie in Israël die zulke mensen opneemt?"* Hij opperde het idee om na te denken over een Hollands hostel, zoals dat ook in Oekraïne bestaat: het Hollandhuis door Dorkas gebouwd en beheerd.

Het kopen van een appartement in Israël is voor mensen uit Oekraïne niet te doen: *"Wij zijn nog in een betere situatie, wij kunnen ons huis hier nog verkopen. In het oosten kan dat niet meer, maar dan nog, de prijzen zijn in Israël veel hoger."*

Michaël ziet ook zeker de noodzaak van het maken van Alya: *"Niemand geloofde, dat wat nu gebeurt zou kunnen gebeuren. De situatie zal slechter worden en wie zullen dan de schuld krijgen, juist, de Joden."*

Michaël vervolgde: *"Het probleem is dat Israël heel veel hulp geeft en programma's heeft voor jonge mensen in Israël en tegelijk geld uitgeeft aan oude mensen hier in Oekraïne, want hier kosten oude mensen minder dan in Israël."*

We kijken samen met hem nog naar de TV, waarop te zien is, hoe Petro Peroshenko wel 54% van de stemmen heeft gekregen. De Joodse Rabbinovitch heeft maar 4 % gekregen: *"Maar altijd nog twee keer zoveel als de rechtse partij Svaboda"* zo vertelde Michaël vol trots.

Een groot geschenk

We brachten de nacht door bij Michaël en Ina en vertrokken dinsdagmorgen naar Zhyttia. Na het bezoek aan Anna Svosh gingen we bij German en Doezalia Ostanin op bezoek. German Ostanin licht al meer dan vier jaar op bed, nadat hij een ernstige herseninfarct heeft gehad. Naast zijn bed hangt ook het schilderijtje met de tekst uit Jesaja 41. *"Daar heb ik veel steun van, dat is alles voor mij."*

Hun dochter Alla, voor wie wij een pakketje meekregen, was aan het werk. German praatte beter dan de vorige keren en hij is ook in een beste stemming, hij vertelde zelfs een paar echte Joodse moppen. Hij vertelde ook over zijn leven in het leger, waarin hij 27 jaar diende. Op 45-jarige leeftijd ging hij met pensioen: *"Toen nam ik ook een*

datjsa, hoewel ik niets wist van tuinieren en het kweken van druiven." Doesja voegde trots toe: *"Hij was geen wijngaardenier, maar op den duur waren zijn druiven beter dan die van ervaren druiventelers."* German deelde ook over zijn visserijhobby, hoe hij in de snelstromende rivier veel vissen ving en de hele buurt van vis voorzag.

Het mooiste van het bezoek was toch wel dat we konden delen van het plan van God voor Zijn volk. Nog geen drie jaar geleden wisten deze mensen weinig tot niets van God en de Bijbel en nu kunnen we alles met hen delen en met hen bidden. German gaf een keer in het gesprek aan dat hij erg van lezen houdt. Daarom gaven we hem nog drie boeken met getuigenissen. Hij uitte zijn dankbaarheid door te zeggen: *"Voor mij is dit een heel groot geschenk."*

Altijd danken

Het was voor ons ondertussen tijd om de reis over de Karpaten naar de andere provincies te maken. We haalden bij Chesed nog een pakket op voor Dora Ponsel in Mezgorie. Wij zouden op reis naar Ternopol en Chmelnitki haar huis bijna passeren. Na 1 ½ uur rijden kwamen we bij haar aan. We haalden haar thuisbepaling Ina op en gingen bij Dora op bezoek. Deze 88-jarige vrouw, die ook wordt gesponsord via Roechama, is al eerder door Paul en Dorothea bezocht, twee maanden geleden. Dora is een alleenstaande vrouw, die al sinds 1967 weduwe is. Kinderen heeft ze niet, wel vertelde ze dat ze twee keer een miskraam heeft gehad. Veertig jaar heeft ze als onderwijzeres gewerkt. Deze vrouw, die heel weinig kan zien en diabetisch is, was zo

levendig en dankbaar; *"Er zijn hier zulke goede mensen geweest, maar ik ben ook blij met jullie. Als ik jonger was, zou ik naar Holland komen."*

Dora was ook zo blij met alle hulp die ze krijgt: *"Zonder Chesed en zonder Ina, was ik allang overleden. Ze houden van mij, ze zijn voor mij*

allemaal als kinderen. Je moet altijd God danken, ben je moe, dank God, ben je ziek, dank God. Als je een stukje brood hebt, moet je het delen, dan zal God je zegenen."

Toen Ria uitlegde wie haar

sponsors waren, zei ze: "Geef haar 100 zoenen en ook haar ouders." Over haar werk vertelde ze ook met enthousiasme en over de vele kinderen, die "onwetend de school binnenkwamen en aan het eind heel veel weten."

We gaven Dora twee boeken; 'Kom naar huis' en ook 'de Schuilplaats' van Corrie ten Boom. Ina wilde het haar wel voorlezen, zei ze.

Twee uurtjes voor mijzelf

We vervolgden de reis en overnachtten in de buurt van L'vov in een motel. De volgende dag reden we door naar Ternopol. We bemerkten dat we tijd over zouden hebben om nog wat bezoeken te doen daar.

We reden naar het kantoor, dat verbouwd wordt en gingen daarna met Helena, een werkster bij Chesed in Ternopol, naar het eerste gezin Briljovich. Dit eenzame gezin bestaat uit moeder Loedmila (geb. 1945), en haar gehandicapte dochter Anna (geb. 1974) De man van Loedmila, Oleg, heeft het gezin

direct na de geboorte van zijn dochtertje verlaten, toen hij zag dat ze gehandicapt was. Loedmila heeft slechts één broer, die in Moermansk woont. Hij wilde in april op bezoek komen, maar heeft zijn reis geannuleerd vanwege de onlusten in Oekraïne: "De informatie die daar gegeven wordt over Oekraïne klopt niet met de werkelijkheid, ze denken daar dat de fascisten hier de baas zijn en dat je doodgeschoten wordt als je Russisch spreekt." Loedmila vertelde dat ze niet eens kan bellen naar hem. Anna betoonde zich erg aanhankelijk, ze week

niet meer van Ria's zij.

We begrepen nu pas hoe zwaar het voor Loeda is. Anna kan geen moment alleen gelaten worden en ze heeft geen enkele hobby of bezigheid: "Ze is lui en ze loopt alleen maar wat rond." volgens Loeda. Gelukkig krijgt zij via Chesed vijf keer in de week twee uur hulp van een thuiszorgwerker. "Soms gaat ze met Anja wandelen, dan heb ik twee uurtjes voor mijzelf." Ook van de buurvrouw ontvangt ze morele steun. Maar familie heeft ze dus nauwelijks. Het gezin leeft van twee minimum pensioenen. Het ene pensioen gaat maandelijks op aan de huur en de vaste lasten. Van het kleine pensioen wat overblijft, moeten ook nog medicijnen betaald worden. Anna heeft medicijnen nodig, maar ook Loedmila: "Ik ben diabeet en de medicijnen zijn erg duur." We waren erg blij haar een sponsering van €25,- per maand te kunnen aanbieden. Het boek De Schuilplaats in het Russisch zal voor haar ook een grote steun kunnen zijn.

Hoor je wat hij zegt?

We bezochten nog een nieuw gezinnetje; de familie Gorishnich, dat bestaat uit oma Olga (1962), opa Igor (1961), de jonge moeder Loedmila (1990) en haar zontje Maksiem (14-12-2011). We troffen alleen de nog jonge oma Olga aan. Maksiem was op school, opa Igor was bij zijn vader die aan bed gebonden is. Moeder Loedmila heeft haar zontje Maksiem gelijk na de geboorte achtergelaten bij haar moeder. Eigenlijk wilde ze hem al in de kraamkliniek achterlaten. Zij woont nu ergens met haar vriend. Oma Olga zorgt nu voor Maksiem. Hij zegt tegen zijn oma nu "mama". Toen zijn moeder er een keer was, en mama tegen oma zei, vroeg Olga aan haar dochter: "Hoor je wat hij zegt; dat moet hij toch tegen jou zeggen?". Loedmila antwoordde: "Nee hoor, laat hij maar tante tegen me zeggen." Toen Olga dit tegen ons vertelde, moest ze erg huilen. Haar dochter heeft helemaal geen moedergevoelens voor het kind, hoewel ze in de zwangerschap wel gewoon blij was met het kind. Olga denkt dat er misschien iets psychisch gebeurd is in haar hoofd. Oma Olga is invalide van de eerste groep vanwege haar gezichtsvermogen. Haar beroep was lerares Engels. Na de geboorte van haar kleinzoon was ze gedwongen haar baan op te

zeggen. We vonden het mooi dat we Olga konden bemoedigen met hulp die we haar gaan geven en ook met het boek de Schuilplaats.

1500 Joden

Het laatste bezoek in Ternopol was bij het jonge gezin Geller dat bestaat uit Sasja (1974) en zijn vrouw Irina (1979) en hun dochtertje van bijna vier jaar, ook Irina. Sasja werkt bij Chesed in Ternopol. Hij ging met ons mee naar zijn huis in het dorp Stroesov op 30 kilometer van Ternopol. In deze plaats is geen werk voor Sasja, dus reist hij elke dag een uur om op zijn werk te kunnen komen. Hij ontvangt ook een

soort invaliditeitspensioen want hij heeft een beperking.

Het oude huis waar ze in wonen is van Sasja's opa geweest, van Aba Geller. Hij was de enige van de anderhalf duizend Joden uit het dorpje Stroesov die de Holocaust overleefde. Niemand van de dorpsbewoners had hem verborgen, maar hij leefde met een klein groepje jonge mensen drie jaar in de bossen. Slechts drie van deze groep kwamen na de oorlog uit de bossen: Zigmund Sasover uit Mishkovits, Mina Margoelis uit Ilavtsje en Aba Geller. Mina en Aba trouwden na de oorlog en begonnen het door de oorlog verwoeste huis weer op te bouwen; bijna dertig jaar duurde het voor ze het weer opgebouwd hadden.

We ontmoeten de vrouw van Sasja, Irina. Hun dochtertje lag te slapen, die hebben we op het eind nog even gezien. Sasja vertelde over het rijke Joodse leven in Stroetov tot de oorlog. Hij toonde ons een vervallen

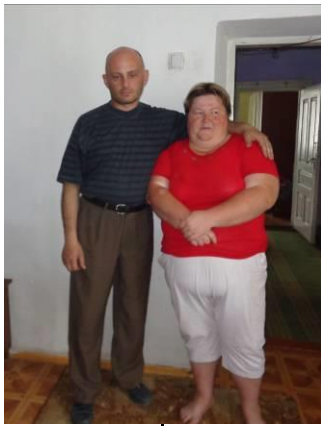

grote synagoge; als een herinnering aan de rijke Joodse leven in vroeger tijd.

Met team naar Nederland?

We brachten Sasja terug naar het kantoor en wij vervolgden onze weg naar Chmelnitsky. We wisten dat de directeur Igor toch tot halverwege de avond werkt, dus waren we om kwart voor zes niet te laat om hem nog te ontmoeten.

Deze ontmoeting was wel heel bijzonder. Igor zei: "Waarom hebben jullie vanmorgen pas gebeld dat jullie kwamen?" Ons antwoord was: "Wij wisten ook zelf nog niet hoe we het precies zouden doen." Igor; "Het is heel bijzonder, door God zo geleid, dat jullie hier zijn,

want we wilden vandaag een brief aan jullie sturen en nu zijn jullie onverwachts hier. Chesed Bhest bestaat in september 15 jaar en we hebben van JOINT \$2000,- gekregen om een seminar te organiseren. We hebben nu het idee, zouden we met het team van 25 tot misschien wel 30 mensen naar jullie in Nederland kunnen komen en zouden onze mensen dan bij jullie mensen van de gemeente in de gezinnen kunnen verblijven? Anders worden de kosten veel te hoog. We zouden dan een concert willen geven en ook wat van Nederland zien." Wij keken elkaar aan en zeiden: "Dat moet zeker mogelijk zijn."

Twee medewerkers, Ira en Helena, kwamen erbij en we bespraken gelijk verschillende opties. Ze willen zo'n vier dagen in Nederland verblijven. Vervoer met eigen bus en twee chauffeurs zal het beste zijn. Wij opperden dat ze het beste vrijdag in de gezinnen sabbat zouden kunnen vieren, zaterdagmorgen naar de dienst en dan zaterdagavond een concert geven. Zij hadden eind augustus in hun gedachten. Dat zou voor ons ook goed uitkomen, bijvoorbeeld woensdagavond in de laatste vakantie week tot en met zondag 31 augustus.

Peace in our time?

Na al deze mooie plannen kwamen wij met het boekje 'Kom naar huis' op de proppen; "Wij hebben ook nog iets belangrijkst te bespreken," zo begon Wim, "wij zouden het geweldig vinden wanneer dit boekje gemaakt met teksten uit de Tenach door alle Joodse mensen in Oekraïne gelezen zou worden. Hierin staat het plan van God met Zijn volk en wanneer zij dit boekje zullen lezen, kunnen ze gaan nadenken om ook naar Israël te gaan." Igor reageerde, "alle Joden denken hieraan, ik zelf ook."

"Ja," voegde Wim toe: "het is heel belangrijk dat Joodse mensen weten wat God geschreven heeft over het verleden, het heden en de toekomst. Ook is het goed dat zij weten dat er heel veel gelovigen in Nederland

klaar staan voor hen. Dat ze weten dat er open harten en huizen voor hen zijn...Het plan om met Chesed naar Nederland te komen opent wellicht ook al een brug, die belangrijk is voor de toekomst."

Ria voegde nog toe: "We moeten voorkomen dat het te laat is, in de Tweede Wereldoorlog waren veel Joden te laat. Chamberlain zei: "Peace in our time." Niet veel later brak de Tweede Wereldoorlog uit. Wij zijn bezorgd, God spreekt dat Hij met de volken gaat afrekenen maar Israël zal sparen."

Ernstig

Igor knikte instemmend: "Het is ernstig. We weten nu dat de situatie opeens veranderen kan, maar als ik de mensen nu opeens zou vertellen dat ze naar Israël moeten gaan, breekt er paniek uit."

Igor stemde ermee in de boekjes voor alle geadopteerde gezinnen achter te laten: "Morgen zal ik het gelijk aan Lena vragen er voor te zorgen dat de mensen het krijgen," beloofde hij. Toen we een doos aanboden om ook aan anderen uit te delen, zei hij: "Laat die ook maar achter."

Igor deelde nog met ons dat het geld van de sponsors nu alleen nog maar besteed kan worden aan voedsel, medicijnen en vaste lasten; "Het voedsel is 100% duurder, ook door de gestegen brandstofprijzen. Er zijn nog nooit zoveel mensen geweest, die bij mij komen voor hulp. Gisteren ging ik ook pas om 10.00 uur naar huis. Zelfs de Russische en Armeense gemeenschap zijn hier geweest voor raad en hulp."

We dachten na een kwartier tot een half uur wel klaar te zijn, het werden uiteindelijk twee uren, die we in het kantoor bij Igor doorbrachten. Daarna bezochten we nog met Igor en zijn chauffeur een monument, dat

door Igor was bedacht op een plaats waar veel Joden waren omgebracht. Daarna namen we afscheid en vervolgden onze weg naar Vinnitsa. Daar vonden we om 10.00 's avonds een hotelletje.

Koelkast verkocht

De volgende morgen hadden we een afspraak met Koen en Ira in hun huis. Het was precies de dag dat hun dochtertje Chaya afscheid zou nemen van de "kindertuin". Dat wordt gedaan met een feestje, waarbij de kinderen op hun mooiste mogen komen.

We spraken over de situatie in Oekraïne en gaven een pakketje met boekjes 'Kom naar huis' met de namen van de adoptiepersonen erop aan Ira. Ook lieten we nog twee dozen met boekjes achter; één voor henzelf om overal aan Joodse mensen uit te delen en één voor de Messiaanse gemeente in Zitimir. Koen zou ervoor zorgen dat Arkady of Boris, voorgangers van die gemeente, die wij goed kennen, ze zouden ontvangen om ze ook in de gemeente uit te delen.

Toen we Ira een pakket lieten zien met grote matenkleding voor Galina, zei ze: "O wat zou zij het fijn vinden, wanneer jullie bij haar langs kwamen. Vorige week belde ze nog, dat ze geen kant op kan en zich voelt alsof ze in de gevangenis zit; haar man werkt en Ivanka gaat naar school." Dat vonden wij ook een goed idee. Ira belde haar man Misja, hij zou ons op een bepaald kruispunt een paar kilometer buiten Vinnitsa bij een bushalte opwachten. Wat waren we blij dat Ira zich dit herinnerde, zodat we bij Galina langs gingen. Ze was zo blij me het bezoek: "Vorige week heb ik nog gebeld naar Ira met de vraag: "Is er nog een groet uit Nederland en

zullen ze de kleding nog opsturen" en nu zijn jullie hier!" We laten haar de meegebrachte kleding zien: "Wat een prachtige kleding!"

We merken dat het leven nog niet vanzelf ging. "Micha verdient soms op een dag 100 Grivna (€6,-) een andere dag maar 80 Grivna. Vorige week kwam de huurbaas en omdat wij de huur niet konden betalen hebben we de koelkast verkocht." We geloofden onze oren niet, juist met het oog op de hete zomer!

We gaven hen €50,- waarop Galina reageerde: "Hier kunnen we gemakkelijk een tweede hands koelkast voor kopen."

Galina roemde de vrouw van de Rabbijn, die directrice is van de Joodse school waar haar dochtertje Ivanka op gaat. Ze leert Ivanka veel liederen, elke dag wel een nieuwe en ook bidt Ivanka nu elke avond: "We horen soms wel tien keer dezelfde melodie, waarbij ze dan danst en gebaren maakt."

Galina liet ons weten heel erg graag naar Israël te willen. Ze hebben van zowel Ezra als Ebenezer hulp gehad met het verkrijgen van een paspoort en de juiste documenten. Helaas krijgen ze van Israël nog geen toestemming: "We begrijpen niet waarom Israël geen toestemming geeft," zei Galina.

We baden met hen om een spoedige positieve beslissing van de Israëliëse regering en dankten de Heere voor het bezoek.

Zuivere verkiezingen

Na dit bezoek gingen we bij de directeur Vova van Chesed in

Vinnitsa langs. Hij had om de katheters gevraagd. Het was de eerste dag dat hij weer op kantoor was: "Ik was persoonlijk gevraagd, ("anders had ik het niet gedaan") te helpen op de verkiezingsbureaus toezicht te houden. Verschillende nachten heb ik niet geslapen. Vandaag is alles opgestuurd. Zulke verkiezingen hebben wij nog nooit gehad, alles is heel zuiver verlopen. In onze stad heeft 92 % gestemd en daarvan 74 % op Poroshenko, want hij komt uit Vinnitsa. Veel mensen houden van hem om alles wat hij voor de stad gedaan heeft. Hij is een diplomaat, hij heeft in het verleden een probleem met Roemenië opgelost," zo klonk het toch wel hoopvol uit Vova's mond.

Opgehangen

Vova vertelde over zijn eigen familie; "De geschiedenis van mijn familie kan ik soms zelf niet geloven." zo begon hij. "Mijn overgrootvader leefde in Wit Rusland in een geheel Joodse stad. Hij was in 1842 geboren. Toen hij in 1942 al 100 jaar was, kwamen de Duitsers. Iedereen wilde weg, hij wilde niet. Zij hebben hem opgehangen in zijn talliet aan een boom voor zijn huis.

Mijn oma, zijn dochter, vluchtte met drie kinderen, waarvan één mijn moeder zou worden, naar de Krim. Daar kwamen de Duitsers ook. Mijn moeder werd als militair gevangen genomen, ze wisten niet dat ze Joods was. Ze werd in Polen aan een Duits gezin gegeven. Ze leefde een beetje als Poolse en veranderde haar achternaam en ze zei dat ze op een Russische school had lesgegeven. Toen mocht ze lesgeven op een school, waar ze mijn vader leerde kennen. Ik ben haar enig kind. Ze heeft dit verhaal nooit verteld, pas toen de Sovjet Unie uiteenviel durfde ze het te vertellen. Ze is nu 94 jaar."

Dit is voor ons goud

We lieten Vova het boekje zien "Kom naar huis" en legden uit hoe belangrijk het is Gods beloften m.b.t. terugkeer naar het land te kennen. Hij wilde ze graag aannemen. We gingen het busje lossen. Wat was Vova blij en verrast met wat we meegebracht hadden aan katheters. "Dit is voor ons goud!"

We konden ook direct oma Khmel helpen, die haar twee kleinkinderen uit de Krim in huis genomen heeft. Ze had dringend een wasmachine nodig. Het geld hiervoor lieten we achter. We hadden nog een korte ontmoeting met Sergei en aanvaardden daarna de terugreis naar Uzgorod. Hoewel we eerst van plan waren via Zitomir en de messiaanse gemeente naar huis te gaan, wijzigden we onze plannen, toen we hoorden dat Rita, de grondlegster van de christelijke Stichting Zhyttia, vanuit Israël naar Uzgorod zou komen. We hadden haar de laatste vijf jaar alleen een paar keer via Skype gezien. We overnachtten opnieuw ergens in de buurt van L'vov en kwamen vrijdag na de middag in Uzgorod aan. We konden zo ook mooi de samenkomst op sjabbat met de Joodse mensen bij Zhyttya meemaken. Het kwam voor hen ook goed uit, omdat Valodja die altijd onderwijs geeft voor een conferentie in Kiev was, zodat nu Wim een boodschap uit het Woord kon delen. Dat deed hij vanuit de Parasja; De inhoud van de zesvoudige Aäronitische zegen in het licht van de Messias Jesjoea. We hadden een mooie samenkomst, waarop Wim en Ria ook de boekjes

“Kom naar huis” mochten aanbevelen en uitdelen. Het aanbevelen nam Nadya helemaal voor haar rekening. Sommigen wilden meerdere exemplaren hebben.

Het leven is zwaar

We overnachtten in hotel Nehemia en gingen op sjabbatmiddag nog een keer bij Zhyttia langs voor de ontmoeting met Rita. Dat was een heerlijk weerzien. Rita vertelde eerlijk dat het leven in Israël zwaar is. Rita trouwde vijf jaar geleden met een Joodse weduwnaar Genna en zij wonen in Netanya en maken deel uit van de messiaanse gemeente Beth Asaf; “Het leven is zwaar, het geeft veel stress, en helaas zijn er mensen die je willen bedriegen. Gelukkig kunnen wij omgaan met gelovigen en

hebben we Bijbelstudie en bidstonden bij ons thuis. Maar er is ook een geestelijke strijd; in onze flat is een keer alles gestolen, alle cadeautjes en speciale, kostbare dingen waren allemaal weg. Twee keer zijn er stenen naar mij gegooid; één keer toen ik het strand liep te bidden gooiden kinderen stenen, niet één steen heeft mij geraakt, God zij dank. Een tweede keer door een man met een kipa, die achter een auto verstoppt zat, de steen raakte mij tegen de schouder, gelukkig niet tegen het hoofd.”

Rita vertelde ook over de gigantisch hoge huurprijzen voor woningen. “We hebben nu een flatje, voor een jaar op proef, maar we kunnen het niet volhouden; hij kost \$1500. Mensen die als toeristen komen hebben geen idee hoe het leven werkelijk is in Israël. Je hoort voortdurend oorlogsvliegtuigen overkomen, zelfs als je slaapt hoor je ze, aan het geluid kun je horen welke wapens ze bij zich hebben.”

Geestelijke nood

Rita vervolgde over de geestelijke nood van de jonge mensen: “Onze gezinnen hebben veel kinderen, die allemaal in het leger moeten. Veel jonge mensen kunnen het niet aan, er is veel psychische nood, er is veel zelfmoord en zoveel narcotica, dat heb ik Oekraïne zelfs niet gezien. Veel kinderen kunnen doen wat ze willen; beide ouders werken en de kinderen worden vaak opgevoed door oma's, die heel toegankelijk zijn.”

We beloofden Rita deze boodschap ook over te brengen en er voor te (laten) bidden. Rita had ook goed nieuws; “Elke vrijdag hebben we bij ons een gebedsbijeenkomst met een kleine groep mensen, waaronder ook David en Liza Loden. We steunen elkaar en bidden ook voor elkaar.” Verder vertelde Rita dat ze ook geniet van het patriottisme onder het volk: “Op de dag van onafhankelijkheid, hangt er werkelijk aan elk huis een vlag. Er is dan zoveel blijdschap. Het is heel indrukwekkend zoals de Israëli's feestvieren. Met Soekot hoorde je iedereen zingen. We hebben geen nacht kunnen doorslapen. Het ging de hele nacht door.”

Rita is al vijf jaar bezig het om Israëlische staatsburgerschap te krijgen; “Dit jaar hoop ik het burgerschap te krijgen, maar het is

verschrikkelijk hoeveel we al hebben moeten betalen en hoe bureaucratisch het systeem is.” Rita vroeg te bidden voor het burgerschap en: “Het is mijn droom een eigen stukje grond te hebben.”

Kom Heere Jezus

We waren het erover eens dat er ook in Israël nog veel moet veranderen. Mag onze Messias Jesjoea maar spoedig komen, en mogen we tot die tijd waken in de gebeden. We baden voor elkaar en namen afscheid. We zien uit naar wat God gaat doen. We wensten Nadya het allerbeste met betrekking tot de geboorte van hun zoontje. Bij Mirosja haalden we nog een lunchpakket voor onderweg op, namen ook daar afscheid en aanvaardden de terugtocht. Onderweg overnachtten nog een keer in Oostenrijk en kwamen de volgende dag om 16.00 weer in Nieuw-Lekkerland aan. We konden God danken dat de missie geslaagd was en dat Hij ons niet alleen overall bewaard had, maar ook bijzonder geleid. Daarom aan Hem alle eer. Daarnaast danken we iedereen voor alle hulp, spullen, ondersteuning en vooral het gebed.

We zijn ervan overtuigd dat we met elkaar in een bijzondere tijd leven met een bijzondere trouwe God, Die Zijn Woord houdt en bevestigt en Die alles leidt naar de voleinding. Kom Heere Jezus kom haastig.

Met een lieve broeder- en
zustergroet
Wim en Ria